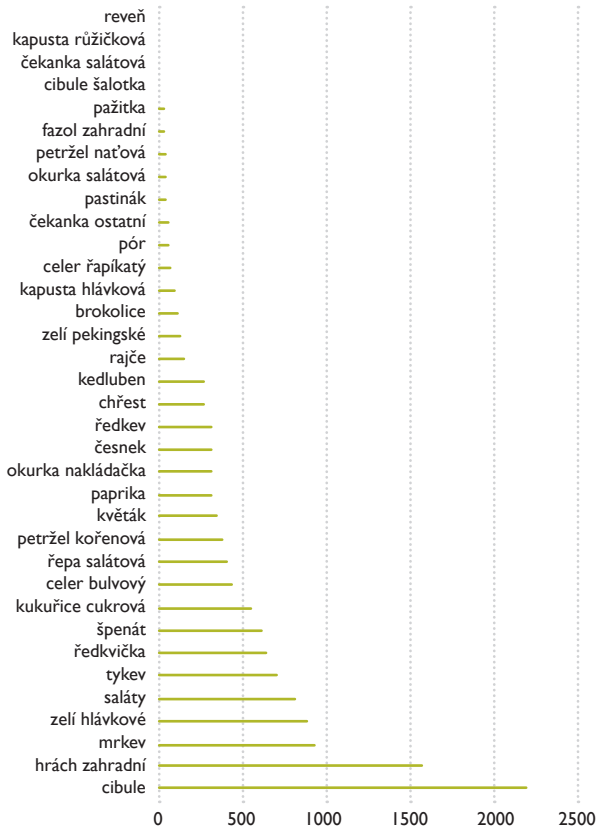

Zelinářské oblasti v ČR

Z klimatických a dalších důvodů, jakými jsou vhodné půdy a dostatek vody pro závlahu, je pěstování zeleniny soustředěno do hlavních a lety vyzkoušených zelinářských oblastí v okolí hlavních vodních toků v ČR.

Pěstované zeleninové druhy v ČR

Integrovaná produkce zeleniny

Většina tuzemské zeleniny je v současnosti pěstována v systému integrované produkce zeleniny, tj. způsobem šetrnějším k životnímu prostředí a bezpečnějším pro spotřebitele. Tento systém efektivně spojuje prvky konvenčního zemědělství, ekologického pěstování, moderního „smart“ zemědělství a integrované ochrany rostlin, za přesně definovaných a kontrolovaných podmínek. Zelenina takto vyprodukovaná je označována ochrannou známkou IPZ Svazu pro integrovanou produkci zeleniny při Zelinářské unii Čech a Moravy z.s.

Zásady při úpravě zeleniny

Při úpravě zeleniny musíme dbát na to, abychom ji zpracovali šetrně a zachovali v ní tak co nejvíce živin a hlavně vitamínů.

Hlavní zásady při přípravě pokrmů ze zeleniny:

1. Zeleninu jíme vždy čerstvě upravenou a zásadně ji neohříváme!
2. Pokud je to možné, jíme hodně zeleniny syrové, která musí být čistě omytá. Čerstvá chutná nejlépe.
3. Na krájení čerstvé zeleniny používáme výhradně nože z materiálů, které nedegradují vitamíny v zelenině obsažené, jako je např. nerezavějící ocel nebo keramika.
4. Při čištění zeleninu nemáčíme dlouho ve vodě, raději ji čistíme pod tekoucí vodou.
5. Zeleninu nikdy dlouho nevaříme a po uvaření nenecháváme stát dlouho na plotně. To znamená, že ji připravujeme tak, aby byla správně hotová, když chceme podávat jídlo na stůl. Například do polévky ji přidáváme jen na tu dobu, kterou potřebujeme k změknutí. Jemně nastrohanou zeleninu jen na 2-3 minuty, větší na 5-10 minut.
6. Zeleninu nevaříme ve velkém množství vody. Vody stačí právě tolik, kolik potřebujeme na vaření. Zeleninu raději dusíme v mírně osolené vodě s malým kouskem tuku, pod pokličkou, kterou zbytečně nezdvíháme.

Zelinářská unie Čech a Moravy z. s.

Zelinářská unie je profesním svazem pěstitelů zeleniny v ČR. Mezi její hlavní cíle patří ochrana a prosazování zájmů pěstitelů zeleniny, spolupráce se státní správou, poradenství a zprostředkování informací, pořádání vzdělávacích akcí, prezentace a propagace zelinářství, zeleniny a jejich pěstitelů na výstavách a propagačních akcích.

Na webových stránkách provozuje MAPU PĚSTITELŮ ZELENINY V ČR a týdně aktualizované zpravodajství s přehledem právě sklizené zeleniny a dění z českých polí a skleníků. Mapu naleznete na tomto odkazu: www.zucm.cz/mapa-pestitelu

Kontakt:

Zelinářská unie Čech a Moravy z.s.
Wolkerova 17,
779 00 Olomouc
tel.: 585 413 619
e-mail: zucm@zelinarska-unie.cz
web: www.zucm.cz

ZUCM ZELINÁŘSKÁ UNIE
ČECH A MORAVY

ČESKÉ ZELINÁŘSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Pěstování zeleniny v ČR

V ČR se konzumní zelenina pěstuje každoročně zhruba na 11 tis. ha a věnuje se mu více než 400 pěstitelů. Velikost zelinářských farem je velice různorodá. Pěstování zeleniny se věnují malé farmy o velikosti do 10 ha i velcí pěstitelé, kteří každoročně zakládají více než stovku hektarů zeleninových porostů. Pěstuje se u nás cca 40 zeleninových druhů, toto široké spektrum se v průběhu let přizpůsobuje poptávce spotřebitelů. Na polích pěstitelů se objevují dříve méně známé a netradiční druhy jako např. rukola, nové odrůdy salátů, řezané bylinky apod. Přesto mezi nejvíce pěstované zeleninové druhy stále patří ty nejtradičnější i pro českou kuchyni. Celoroční poptávka po plodové zelenině umožnila v posledních letech nárůst ploch moderních skleníků a fóliovníků pro produkci rajčat, paprik a okurek. Pěstování zeleniny je zahradnickým oborem, vyžaduje velký podíl ruční práce a je náročné na zkušenosti a znalosti pěstitelů.

Soběstačnost ČR v produkci zeleniny

Každý obyvatel ČR dle ČSÚ spotřebuje ročně v průměru okolo 90 kg zeleniny, sympatické je, že se tato hodnota postupně zvyšuje. Dvě třetiny zeleniny, kterou v ČR zkonzumujeme, se musí dovážet z okolních zemí - soběstačnost v ČR se dle dat ČSÚ pohybuje pouze okolo 30 %.

Přehled období sklizně a skladování české zeleniny od profesionálních pěstitelů

Zeleninový druh	Období dozrávání a sklizně	Období skladování
brokolice	červen – říjen	do konce listopadu
celer ¹⁾	červenec – listopad	do konce května
cibule ¹⁾	duben – září	po celý rok
česnek ¹⁾	červen - červenec	po celý rok
tykve/dýně hokkaido	srpen – říjen	do konce roku, max. do ledna
fazolové lusky	červen – září	neskladuje se
hrách	červen – srpen	neskladuje se
chřest	duben - červen	neskladuje se
kapusta hlávková ¹⁾	červen – listopad	do března
kapusta růžičková ¹⁾	září – březen	do dubna
kedlubny	květen – listopad	skladuje se pouze odrůda Gigant
květák	červenec – listopad	max. 10 dní
meloun	září	září – říjen
mrkev ¹⁾	červen – září	po celý rok
okurky	červen – září	max. 1 týden
paprika	červenec – říjen	neskladuje se
petržel ¹⁾	červenec – říjen	do května
pórek ¹⁾	červen – listopad	po celý rok
rajčata	po celý rok	skleníky - sklizeň celoročně
ředkev ¹⁾	srpen – říjen	do ledna
ředkvičky	duben – listopad	neskladují se
červená řepa ¹⁾	červen – říjen	do května, od června
saláty	květen – říjen	neskladuje se
zelí hlávkové ¹⁾	červenec – listopad	do dubna
zelí pekingské ¹⁾	září – říjen	do března

Poznámka: 1) produkty jsou skladovány ve skladech chlazených nebo ve skladech s řízenou atmosférou (CA)

Organizace producentů

Důležitou nedílnou součástí produkce zeleniny je také její uplatnění na trhu. Aby pěstitelé získali férovější vyjednávací pozici a byli schopni uspokojit požadavky obchodníků na objem dodávané produkce, jsou často sdruženi do odbytových organizací.

Seznam odbytových organizací produkujících zeleninu

Bohemia Apple, družstvo
Tuchoraz 42, 282 01 Český Brod

Čerstvě utrženo, družstvo
Šumavská 519/35, Veverí, 602 00 Brno

Dobré družstvo
tř. T. Bati 269, 760 01 Zlín

Družstvo BRAMKO CZ
Semice 43, 289 17 Semice

Družstvo OZC Jizera
Předměřice nad Jizerou 250, 294 74

G's Pěstitel, odbytové družstvo
Stratov 185, 289 22 Stratov

Jihomoravská zelenina, družstvo
Žižkovská 1388, 691 02 Velké Bílovice

M.O.Z. družstvo pěstitelů
Sedlnice 56, 742 56 Sedlnice

OD Piletice
Na Rybníce 116, Rusek, 500 03 Hradec Králové

Odbytové družstvo Berry
Dobré Pole 118, 281 63 Vitice

Odbytové družstvo LITAZEL
Masarykova 190, 411 56 Bohušovice nad Ohří

Odbytové družstvo Polabí
Přerov nad Labem 415, 289 16 Přerov nad Labem

Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny
Synkov 86, 516 01 Synkov – Slemeno

ZP Otice odbyt s.r.o.
Hlavní 266, 747 81 Otice